ठोरी गाउँपालिका

स्थानिय राजपत्र

खण्ड: २ संख्या:८ मिति: २०७५/०४/०२

भाग-१

ठोरी गाउँपालिका स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७५

प्रस्ताव

नेपालको संविधान को धारा ३५ ले नागरिकलाई सुनिश्चित गरेको स्वास्थ्य सम्वन्धी हक कायम ग अनुसूचि ८ र स्थानी सरकार सञ्चालन ऐन २०७को४ परिच्छेद ३ को दफा ११.२.जवाट ठोरीगाउँपालिकाले पाएको अधिकार प्रयोग गरी गाउँपालिकाको क्षेत्र भित्र र समग्र देशको विकासकालागी लोकतान्त्रिक गण शासन व्यवस्था अनुकूल स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयता र सेवामा सवैको पहुँच कायम गर्न ठोरी क्षेत्रमा स्थापना भएका र स्थापना हुने स्वास्थ्य संस्था तथा स्वास्थ व्यवसयमा व्यापक सुधार गर्दै समयानु उच्च प्रविधियुक्त स्वास्थ्य सेवाको विकास विस्तार गर्न, गराउन वाञ्छनीय, भएक नेपालको संविधान को धारा २२६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १०२ अनुसार गाउँपालिकाको सभावाटठोरीगाउँपालिकाको स्वास्थ्य सेवा ऐन, ऐन२०७५पारित गरिएको छ।

परिच्छेद-१
प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

(१) यस ऐनको नाम "ठोरी गाउँपालिका स्वास्थ्य सेवा ऐन २०७५" रहेको छ।
(२) यो ऐन ठोरी गाउँपालिका भर लागु हुनेछ।
(३) यो ऐनगाउँ सभा वाट पारित भई स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भएपछि लागु हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा

(१) "गाउँपालिका" भन्नाले ठोरी गाउँपालिकानुपर्छवुझ।
(२) "गाउँ सभा" भन्नाले ठोरी गाउँपालिकाको गाउँ सभालाईनुपर्छ। वुझ
(३) "कार्यपालिका" भन्नाले ठोरी गाउँपालिकाको कार्यपालिकानुपर्छ वुझ।
(४) "अध्यक्ष" भन्नाले ठोरी गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई सम्झनुपर्छ।
(५) "उपाध्यक्ष" भन्नाले ठोरी गाउँपालिकाको उपाध्यक्षलाई सम्झनुपर्छ।

(६) "प्रमुख प्रशास्कीय अधिकृत" भन्नाले ठोरी गाउँपालिकाकप्रशासकीयेप्रमुखअधिकृतलाई सम्झनुपर्छ । (७) "वडा अध्यक्ष" भन्नाले ठोरी गाउँपालिकाको वडा अध्यक्ष सम्झनुपर्छ

(८) "कार्यपालिका सदस्य" भन्नाले ठोरी गाउँपालिकाको कार्यपालिका सदस्य सम्झनुपर्छ । सा गाउँपालिकाको अध्यक्ष उपाध्यक्ष, वडा अध्यक्ष समेतलाई वुझाउछ ।

(९) "वडा समिति" भन्नाले बिश्रामपर गाउँपालिकाको वडा अध्यक्ष र सदस्य रहेको वडा सम्झनुपर्छ ।

(१०) "शाखा" भन्नाले ठोरी गाउँपालिकाको स्वास्थ्य सेवा सम्वन्धी कामकाज गर्न गराउनकोलागी ता शाखा/उपशाखा/इ सम्झनुपर्छ । सो शव्दले अन्य शाखा,उपशाखा, इकाईहरुलाईउछसमेत। जना (११) "स्वास्थ्य संस्था" भन्नाले गाउँपालिका सञ्चालित र नीजि क्षेत्रवाट सञ्चालित स्वास्थ्य संस्था बुझ्नुपर्छ । सो शव्दले गाउँपालिकाको क्षेत्र भित्र स्वा उपचारकोलागी खोलिएका नलिने सवै प्रकारका स्वास्थ्य संस्थाहरु(अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द, स्वास्थ्य चौकि,क्लिनिक, नर्सिङ्गहोम, वैद्यखाना, सुधारकेन्द्र, अनुसन्धान केन्द्र/डाइग्नोसिस सेवटर, रक्तसञ्चार समेतलाई वुझाउछ ।

(१२) "स्वास्थ्य सेवा व्यावशाय" भन्नाले स्वास्थ्य उपचारकोलागी चाहिने सवै प्रकारका औषधी, आ उपकरण लगायत सामाग्रीहरु उत्पादन गर्न उद्योग, ओसार भण्डवारारण, विक्रि वितरण गर्ने तथा परामर्श दिने स्वास्थ्य व्यावशा वनुझपर्छ ।

(१३) "स्वास्थ्य सेवा प्रमुख" भन्नाले गाउँपालिकाको स्वास्थ्य सेवा व्यवस्थित सञ्चालन, व्यवस्थापन, नि निर्देः अनुगमन र मूल्याङकन गर्ने तथा ऐन बमोजिम तोकिएका कार्य गर्न तोकिएक शाखा प्रमुख कर्मचारीनुपर्छवुझ

(१४) "कर्मचारी" भन्नाले स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्य सेवा प्रविधिक तथा प्रशासनिक कम समेतलाई वनुझप सो शब्दले गाउँपालिका र मातहतमा कार्यरत कर्मचारीलाई समेत जनाउ (१५) "अनुमति" भन्नाले संघीय सरकार गाउँपालिकाले स्वीकृतिस्थायी प्रदान गरी नसकेको कुन तोकिएको ठाउँमा स्वास्थ्य संस्था वा स्वास्थ्य व्यावशाय खं दिइएको अस्थायी स्वीव जनाउनेछ ।

(१६) "स्वीकृति" भन्नाले तोकिए बमोजिमको सर्त पुरा गरेको स्वास्थ्य संस्था वा स्वास्थ्य सरकार वा गाउँपालिकाले दिएको स्थार्यीकृतिलाईस्व जनाउँछ ।

(१७) "तोकिएको" वा "तोकिए बमोजिम" भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेका नियमावलीमा तोकि तोकिए बमोजिम भ जनाउछ ।

परिच्छेद-२
स्वास्थ्य संस्था खोल्ने अनुमति वा स्वीकृति, र खारेजी सम्वन्धी व्यवस्था

३. स्वास्थ्य संस्था खोल्न अनुमति लिनु पर्ने:

(१) नेपालीनागरिक, संस्था, निकाय र समुदायले सरकारी, सामुदायिक वा निजि स्वास्थ्य संस्था खोल्न स्वा व्यावशाय सञ्चालन गर्न चाहेमा तोकिएको विवरण खुलाई गाउँपालिकामा तोकिएको पुरा गरी अनुमतिकाल निवेदन दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निवेदन परेमा निवसोदन उपर गाउँपालिकाले आवश्यक जाँचवुझ गने जाँचबुझ गर्दा नीजि स्वास्थ्य संस्था खोल्न तथा स्वास्थ्य व्यावशाय सञ्चालन गर्न अनुमति मनासिव देखिएमा तोकिएको सर्त बन्देज पालना गर्ने गरी स्वास्थ्य संस्था तथा स्वास्थ्य व्या सञ्चालन गर्ने अनुमति गाउँपालिकाको स्वास्थ्य सेवावयसमितिकोसमन निर्णयले र गाउँपालिकाले आफै स्वास्थ्य संस्था खोल्न गाउँपालिकाको स्वास्थ्य सेवा समन्वय समितिको निर्णयको कार्यपालिकाले अनुमति दिनेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम अनुमति लिई खोलिएका स्वास्थ्य संस्था तथा स्वास्थ्य व्यावशायले तो

सर्त बन्देज पालन कोगरे देखिएमा गाउँपालिकाको स्वास्थ्य सेवा समन्वय समितिको सिफारिश कार्यपालिकाको निर्णयले स्वीकृति प्रदान गर्नेछ ।

(५) गाउँपालिकाको स्वमित्वमा रहने वाहेकका अन्य कुनैपनि स्वास्थ्य संस्था र स्वास्थ्य व्यावशाय स वा सार्वजनिक जग्गा भवनमा सञ्चालन गर्न पाउने अनुमति दिइनो छैन

(६) यस ऐन वा प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि सामुदायिक अन्तर्गत स्वास्थ्य संस्था र स्वास्थ्य व्यावशाय सञ्चालन गर्दा देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछ : (क) गुठी सञ्चालन गर्ने गुठी सञ्चालक सङगठित संस्थाको रूपमा हुनु पर्ने,

(ख) गुठी सञ्चालन गर्दा सार्वजनिक गुठी भए ट्रष्टमा कम्तीमा(सात७) जना सदस्य हुनु पर्ने,

(ग) आयव्ययको लेखा तोकिए बमोजिम खडा गरी मान्यता प्राप्त लेखापरीक्षकबाट लेखापरी गराउनु पर्ने,

(घ) सार्वजनिक गुठीको तत्काल कायम रहेका ट्रष्टलेनो् जीवनकालमैआफ वा शेषपछि गुठीयारको रूपमा कार गर्ने आफनोउत्तराधिकारी तोक्न सक्नेछन । त्यस्तो उत्तराधिकारी तोक्दा गाउँपालिकाको पुर्व स्वीकृति लिन पर्ने,

(७) कुनै सामाजिक, परोपकारी वा कल्याणकारी संस्थाले मुनाफा नलिने उद्धेश्यवाट स्वास्थ्य संस स्वास्थ्य व्यावशाय सञ्चालन गर्न चाहेमा तोकिएको प्रकृयाबाट स्वीकृति लिईगुठीसार्वजनिकअन्तर्गत स्वास्थ्य संस्था तथा स्वास्थ्य व्यावशाय सञ्चालन गर्नसक्नेछ ।

(८) उपदफा (७) बमोजिम सञ्चालित स्वास्थ्य संस्था र स्वास्थ्य व्यावशायले पालना गर्नु पर्ने सर्त अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(१०) नेपाल सरकारको प्रचलित कानून वमोजिम अनुमती/स्विकृती प्राप्तमागरीरहेकासंञ्चाहालन ठ गाउँपालिकाको क्षेत्राधिव भित्र पर्ने स्वास्थ्य संस्था र स्वास्थ्य व्यावशाय यसै ऐन भएको मानिनेछ । त्यस्ता संस्थाहरुले यो ऐन जारी भएको(एकमितीलेमहिना १भित्र दर्ता निर्या गर्न/गराउन कार्यपालिकामा तोकिएको ढाँचामा संम्पुर्ण विवरणेनिवेदनसहितकापेश गर्नु पर्नेछ ।

(११) स्वास्थ्य संस्था र स्वास्थ्य व्यावशाय दर्ता तथा सञ्चालन प्रचलित कानून र तोकिए बमोजिम हुनेछ

४. अनुमति वा स्वीकृति रद्ध गर्नेः

कुनै नीजि स्वास्थ्य संस्था तथा स्वास्थ्य व्यावशाय वाट यो ऐन र अन्तर्गत बनेको नियमावली ा अन्य कुनै व गरेमागाउँपालिकाले त्यस्तो कुनै नीजि स्वास्थ्य संस्था तथा स्वास्थ्य व्यावशायलाई गरेको अनुमति वा स्वीव गाउँपालिकाको स्वास्थ्य सेवा समन्वय समितिको सिफारिशमा रद्ध गर्न तर त्यसरी अनुमति वा स्वीकृति रद्ध अघि सफाई पेशगर्ने मौका दिइनेछ । खारेजी उपर न्यायिक समितिमा उजुरी लाग्नेछ ।

परिच्छेद- ३

स्वास्थ्य सेवा समन्वय समिति, र गाउँपालिकाको स्वास्थ्य सेवा प्रमुख सम्वन्धी व्यवस्था ५. स्वास्थ्य सेवा समन्वय समितिः

(१) ठोरी गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र गाउँपालिकाले सञ्चालन गर्ने तथा सामुदायिक, गुठी एवं निजी हुने सम्पूर्ण य स्वास्थ्संस्था र स्वास्थ्य व्यावशायहरुको रेखदेख, समन्वय र व्यवस्थापन गने कामकालागी देहाय बमोजिमको स्वास्थ्य सेवा समन्वय समिति रहनेछः

(क) गाउँपालिकाको अध्यक्ष — संयोजक

(ख) कार्यपालिकाकाले आफुमध्यवाट तोकेको कम्तीमा १ महिला सहित सदस्य२जना

(ग) गाउँ सभासदस्यवाट अध्यक्षल तोकेको १ महिला सहित २ जन — सदस्य

(घ) स्वास्थ्य प्राविधिक मध्ये वरिष्ठ प्रविधिक १ जना — सदस्य

(ङ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत — सदस्य सचिव

(२) समितिको वैठक आवश्यकता अनुसार वस्नेछ ।

(३) वैठक सञ्चालन विधि प्रकृया समिति आफैले निर्धारण गरे वमोजिम हुनेछ ।
(४) सेवा सुविधा तोकिए वमोजिम हुनेछ ।
(५) उपदफा (१) अन्तर्गतका सदस्यहरूले आफ्नो पदीय आचरण पालन नगरेको अवस्थामा जुनस समयमा पनि पदवाट हटाउन वा बर्खास्त गर्न सकिनेछ । तर त्यसरी हटाउँदा वा बर्खास्तपहिलेगर्नु मनासिब माफिकको सप दिने अवसर प्रदान गरिनेछ । यसरी हटाए उपर चित्त नबुझेमा न्यायि समितिमा उजुरी लाग्नेछ ।

(६) स्वास्थ्य सेवा समन्वय समितिको काम, कर्तव्य

स्वास्थ्य सेवा समन्वय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्यत्र लेखिएको सहित देहाय बमोजिम हु (१) गाउँपालिका भित्रको स्वास्थ्य सेवा विस्तार र विकासको योजना तयार गर्ने,
(२) गाउँपालिका क्षेत्र भित्र स्वास्थ्य संस्थाहरु तथा स्वास्थ्य सेवा व्यवशायहरु सञ्चालनकालागी अनुमति, स्वीकृति, स्वास्थ्य संस्था सार्ने, गाभ्ने सम्बन्धी निर्णय दिर्ने,
(३) स्वास्थ्य संस्था र स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूकालागी आवश्यक आर्थिक अनुदान तथा स्रोतको खोजी गर्ने (४) गाउँपालिका भित्र सञ्चालन हुने स्वास्थ्य संस्थाहरु र स्वास्थ्य सेवा व्यावशायहरूलाई गुणस मर्यादित र व्यवस्थित बनाउने,
(५) गाउँपालिकावाट स्थापना भएका स्वास्थ्य संस्था तथा स्वास्थ्य सेवा व्यावशायहरूमा दरबन्दी, सेवा, सुविधा र सर्तहरु स्वीकृत गर्ने,
(६) स्वास्थ्य संस्था, स्वास्थ्य सेवा व्यावशाय र स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिलाई निर्देशन दिने, जागरुक र सचेत गराउने,
(७) मानव स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित विषयहरुको सम्बोधन गर्ने,
(८) स्वास्थ्य संस्था तथा स्वास्थ्य व्यावशायहरूको सुपरीवेक्षण तथा अनुगमनगर्ने।
(९) स्वास्थ्य संस्था तथा स्वास्थ्य व्यावशायसँग आवद्ध कर्मचारीहरूलाई कामका आधारमा आवश्यक प्रोत्साहन, नसिहत र दण्ड गर्ने गराउने ।
(१०) स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्वीकृत दरबन्दीमा रिक्त भई करारमा स्वास्थ्य प्रविधिक, कर्मचारी, स्वास्थ स्वयमसेवक स्वास्थ्य कार्यकर्ता नियुक्तिगर्नुभएमापनगाउँपालिकाको करार कर्मचारी छन समिति मार्फत परीक्षा लिई रहेको स्वीकृत दरबन्दीमा योग्यताक्रम अनुसार करार सूचि अ नियुक्ति गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
(११) स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर कायम गराउने ।
(१२) स्वास्थ्य संस्था तथा स्वास्थ्य व्यावशायहरुले दिने सेवाहरुकागुणस्तरको आधारमा सेवा शुल्क निर्धार गर्ने स्वि दिने ।
(१३) गुनासा, उजुरी, सुन्ने, सम्वोधन गर्ने
(१४) अन्य तोकिए वमोजिमका कार्यहरू गर्ने ।

७. गाउँपालिकाको स्वास्थ्य सेवा शाखा प्रमुखः

(१) गाउँपालिकामा स्वास्थ्य सेवा शाखा हेर्ने एकजना स्वास्थ्य सेवा शाखाहुनेछन्प्रमुख।
(२) स्वास्थ्य सेवा शाखा प्रमुखको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्यत्र उल्लेख भएको सहित देहाय बम हुनेछः
(क) स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी स्थानीय योजना निर्माण गर्ने ।
(ख) कार्यपालिका तथा गाउँ सभाबाट पारित ऐन कानून, नीति नियम कार्यान्वयन गर्न, गराउ कृयशिल रहने
(ग) गाउँपालिकाको स्वास्थ्य सेवा संग सम्वन्धित कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।
(घ) स्वास्थ्य संस्था तथा स्वास्थ्य व्यवशायको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरी गराई कार्यपालिका, प्रदेश त केन्द्रीय निकायमा नियमित रुपमा पठाउने, अद्यावधिक गर्ने गराउने,

(ङ) स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा कार्यक्रमकार्यान्वयनकालागी श्रोतको पहिचान संकलन र उपलब्ध स्रोतव यथोचित बाँडफाँड गर्ने गराउने,

(च) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका स्वास्थ्य संस्था नक्साङ्कन गरी सोको आधारमा स्वास्थ्य संस्था खोल्न तः स्वास्थ्य व्यवशाय सञ्चालन गर्न अनुमति प्रदान गर्न, सेवा विस्तार एवं थप गर्न योजना वनाई पेश ग र स्विकृत भएपछि कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।

(छ) स्वास्थ्यकर्मी तथा कर्मचारीहरुको व्यवस्थापन गर्ने, स्वास्थ्य संस्थामा कर्मचारीको पदस सम्बन्धी कार्य गर्ने

(ज) स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मी तथा कर्मचारीहरूको विदाको अभिलेख अद्यावधिक विदाहरू स्वीकृ गर्ने,

(झ) स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर बढाउन स्वास्थ्य संस्था, व्यवस्थापन समिति, तथा अन्य सरोकारवालाहरूको नियमित रुपमा बैठक, गोष्ठी वा तालिमको व्यवस्था गर्ने,

(ञ) गाउँपालिकाको स्वास्थ्य सेवा समन्वय समितिको सचिवालयको रुपमा कार्य सम्पादन गर्ने, ग (ट) स्वा सेवा संग सम्बन्धीत तथा नोआफ पदिय कार्य गर्दा कार्यपालिका, गाउँ सभा एवं प्र प्रशासकीय अधिकृत सुपरीवेक्षण तथा निर्देशनको अधीनमा रही कार्य सम्पादन :

परिच्छेद-४
स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति सम्वन्धी व्यवस्था

८. स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिः

(१) गाउँपालिकाको स्वास्थ्य संस्थाको सञ्चालन, व्यवस्थापन र रेखदेख गर्नकालागी प्रत्येक संस्थामा दे बमोजिमका सदस्यहरू रहेको एक स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति रहनेछ :

(क) प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र

१) गाउँपालिकाको अध्यक्ष	संरक्षक
२) सम्वन्धित वडाको वडा अध्यक्ष	अध्यक्ष
३) अध्यक्षले मनोनित गरेको व्यक्ती	उपाध्यक्ष
४) प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र रहेको क्षेत्रको विद्यालयको प्रमुख एक जना	सदस्य
५) स्थानीय व्यापार संघको प्रतिनिधी एक जना	सदस्य
६) संरक्षकवाट मनोनित स्थानीय लव्ध प्रतिष्ठित स्वास्थ्य क्षेत्रका जानकार एक जना महिला	सदस्य
७) संरक्षकवाट मनोनित वडा कार्यालय अधिकृत वा वडा सचिव एक जना	सदस्य
८) प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र प्रमुख	सदस्य सचिव

(ख) स्वास्थ्य चौकी सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति

१) गाउँपालिकाको अध्यक्ष	संरक्षक
२) सम्वन्धित वडाको वडा अध्यक्ष	अध्यक्ष
३) अध्यक्षले मनोनित गरेको व्यक्ती	उपाध्यक्ष
४) स्वास्थ्य चौकी रहेको क्षेत्रको विद्यालयको प्रमुख एक जना	सदस्य
५) स्थानीय व्यापार संघको प्रतिनिधी एक जना	सदस्य
६) संरक्षकवाट मनोनित स्थानीय लव्ध प्रतिष्ठित स्वास्थ्य क्षेत्रका जानकार एक जना महिला	सदस्य
७) संरक्षकवाट मनोनित वडा कार्यालय अधिकृत वा वडा सचिव एक जना	सदस्य
८) स्वास्थ्य चौकी प्रमुख	सदस्य सचिव

(ग) सार्वजनिक गुठी स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन

१) सञ्चालकहरु मध्यवाट चुनिएको — अध्यक्ष
२) सम्वन्धित वडाको समितिले तोकेको वडा अध्यक्ष वा सदस्य १ जनासदस्य
३) गाउँस्वास्थ्य सेवा समन्वय समितिले तोकेको १ जना — सदस्य
४) स्वास्थ्य चौकी रहेको क्षेत्रको विद्यालयको प्रमुख मध्य अध्यक्षले मनेनित गरेको एक जना — सदस्य
५) स्थानीय लव्ध प्रतिष्ठित स्वास्थ्य क्षेत्रका जानकार कम्तीमा एक महिला दुई जना — सदस्य
६) सञ्चालकहरु मध्य वढीमा ४ जना (स्वास्थ्य प्रविधिक, प्रशासनिक क्षेत्र सहित) — सदस्य
७) सम्वन्धित स्वास्थ्य संस्थाको प्रमुख प्रशासक — सदस्य सचिव

(घ) निजी स्वास्थ्य संस्था(अस्पताल, नर्सिङ होम जस्ता २० भन्दा वढी स्वास्थ्यकर्मीले सेवा दिन सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति

(१) सम्वन्धित संस्थाले तोके वमोजिम वढीमा ९ जना सम्मको हुनेछ ।
(२) अध्यक्ष सञ्चालक मध्य र सदस्य सचिव प्रमुख प्रशासक हुनेछ ।
(३) सम्वन्धित वडा अध्यक्ष र गाउँ स्वास्थ्य सेवा समन्वय समितिको प्रतिनिधी पदेन सदस्य हुनेछ ।
(४) स्थानीय समाज सेवी मध्य कम्तीमा एक जना समितिले मनेनित गर्नेछ ।

(२) स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिको कार्यकाल दुई वर्षको हुनेछ ।

(३) व्यवस्थापन समितिको म्यादसकिनुभन्दा एक महिना अगावै नयाँ व्यवस्थापन समितिको गठन गरी बहालवाल व्यवस्थापन समितिले पदभार हस्तान्तरण गर्नु पर्नेछ । यसो हुन नसकेम व्यवस्थापन समिति गठन विवादि भएमा तोकिए बमोजिम व्यवस्थापन समितिको गठन स्वास्थ्य सेवा समन्वय समितिको सिफरिसमा कार्यपालिकाले गर्नेछ

(४) व्यवस्थापन समिति गठन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(९) स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुने

(१) स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः

(क) स्वास्थ्य संस्था तथा स्वस्थ्य सेवा कार्यक्रम सञ्चालनकोलागी श्रोत साधनको पहिचान संक तथा प्र साधन र स्रोतको परिचालन गर्ने,

(ख) चल, अचल सम्पत्तिको लगत राख्ने, राख्न लगाउने र सुरक्षा गर्ने, (ग) भौतिक तथा आर्थिक तथ्याङ्क र विवरण अद्यावधिक गर्ने,

(घ) गाउँपालिकाको नीति निर्देशनरस्वास्थ्यअनुसासंस्था सञ्चालन गराउने

(ङ) संघीय सरकार, प्रदेश सरकार तथा गाउँपालिकाले जारी गरेका र प्रचलित कानून वम तोकिए अनुसार कार्यपालिका र स्वास्थ्य सेवा समन्वय समितिले दिएका निर्देशन पालना गर्ने,

(च) स्वास्थ्य संस्थामा सवैले उचित र सरल तथा सहज सेवा पाउनेवरण वाताकायम राख्ने,

(छ) दिइएको सेवा र गुणस्तर वारे वर्षको दुइ पटक सार्वजनिक परिक्षण गराउने तथ प्रतिवेदन अनु तत्काल आवश्यक कार्यवाही गर्ने र त्यसको प्रतिवेदन गाउँ स्वास्थ्य सेवा समन्वय समितिमा पेश गर्ने

(२) स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिका अन्य काम, कर्तव्य अधिकार र बैठक सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

(३) कुनै पनि व्यक्ति एक भन्दा बढी स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिमा रहन सक्ने छैन । तर पदेनको हकमा यो लागु हुनेछैन ।

१०. स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति विघटन गर्न सकिने:

(१) कुनै पनि स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिले तोकिएको जिम्मेवारी पुरा गर्न भनी गाउँपालिक स्वास्थ्य सेवा समन्वय समितिले कारण सहित कार्यपालिकामा सिफारिश गरे सोको कारण खुलाई कार्यपालि तोकिएको प्रक्रिया पुरा गराई स्वास्थ्यनतथासंस्था स व्यवस्थापन समितिलाई विघटन गर्नसक्नेछ । तर य विघटन गर्नु अघि स्वास्थ्य संस्था सञ्चाल तथा व्यवस्थापन समितिलाई आफ्नो सफाइ पेश गर्ने मनासिब मं दिइनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति विघटन भएपछि अर्को समिति ग नभएसम्म वा अन्य कुनै कारणले समिति गठन नभएसम्म कार्यपालिकाले तोके बमोजिम ह

११. स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन कार्यविधि:

(१) यो ऐन तथ प्रचलित कानूनको अधीनमा रही प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थाले आफ्नो लक्ष्य, मूल सञ्चालन प्रक्रिया, सेव लिन आउने नागरिकले पाउने सेवाकोलगायतकाविवरणअन्य सान्दर्भिक विषयवस्तु समावेस गरिएको कार्यविधि पारित गराई स्वास्थ्य सेवा समन्वय समितिको स्विकृतीम गर्नु पर्नेछ ।

(२) कार्यविधि अनुसार स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन गर्न सहयोग पुऱ्याउनु स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन व्यवस्थापन समिति तथा अन्य सबैको कर्तव्य हुनेछ ।

(३) कार्यविधिको पारित भएको मितिबाट १ महिना भित्र कार्यपालिका पेश गरी स्विकृती लिनु पर्नेछ ।

(१२) नीजि, सामुदायीक तथा गुठी स्वास्थ्य संस्था तथा स्वास्थ्य सेवा व्यावशायहरुले पालना गर्नुपर्ने (१) कुनैपनि स्वास्थ्य संस्था स्वास्थ्य सेवा व्यवशाय सञ्चालन अनुमती/स्विकृती सञ्चालनलिएरमात्र गर्नुपर्नेछ ।

(२) अनुमती/स्विकृती लिदा तोकिएको मापदण्ड पुरा गरेको हुनु पर्नेछ ।

(३) भौतिक तथा आर्थिक तथ्याङ्क र विवरण अद्यावधिक गर्ने, चल, अचल सम्पत्तिको लगत राख्ने, राख लगाउनं सुरक्षा गर्ने तथा आवधिक रुपमा गाउँपालिकामा वार्षिक प्रतिवेदन र लेखा प्रति गर्नु पर्नेछ ।

(४) कार्यरत स्वास्थ्यकर्मी तथा कर्मचारीहरुलाई गाउँपालिकावाट स्विकृत भए बमोजिमको न्यूनत स्केलमा नघटाई सेवा सुविधाको व्यवस्था गर्ने गराउने ।

(५) संघीय सरकार, प्रदेश सरकार तथा गाउँपालिकावाट जारी ऐन, नियमावली तथा अन्य प्रचलि कानूनमा उल्लें व्यवस्थाकातिरिक्तअ स्वास्थ्य सेवा समन्वय समितिको निर्देशन पालना गर्ने ।

(६) स्वास्थ्य संस्था सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समितिका अन्य काम, कर्तव्य अधिकार सम्बन्धी व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-६
कोष तथा शुल्क सम्वन्धी व्यवस्था

१३. स्वास्थ्य सेवा विकास कोष:

(१) स्वास्थ्य संस्थाको भौतिकपूर्वाधार विकासमा सहयोग पुऱ्याउन तथा त्यस्ता संस्थामा गुणस्तर अभिव गाउँपालिकामा एउटा स्वास्थ्य सेवा विकास कोष रहनेछ । कोषको सञ्चालन तोकिए वम हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कोषमा देहायका रकमहरू रहने: छन (क) नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान रकम,

(ख) प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान रकम,

(ग) गाउँपालिकाको विवियोजन कोष रकम,
(घ) नीजि स्वास्थ्य संस्थाबाट प्राप्त तोकिए बमोजिमको रकम, (ङ) चन्दाबाट प्राप्त रकम,
(च) अन्य स्रोतबाट प्राप्त रकम ।

१४. स्वास्थ्य संस्था कोषः

(१) प्रत्येक स्वास्थ्य संस्थामा एउटा कोष रहनेछ,देहायजसमा बमोजिमका स्रोतबाट प्राप्त रकम सा कोषमा दाखिल हुनेछ, :

(क) नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र गाउँपालिकाबाट प्राप्त अनुदान रकम, (ख) गाउँ कार्यपालिकाको स्वास्थ्य कोषबाट प्राप्त अनुदान, (ग) शुल्क तथा सहयोगबाट प्राप्त रकम,
(घ) चन्दा वा दान दातव्यबाट प्राप्त रकम,
(ङ) अन्यस्रोतबाट प्राप्त रकम,

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कोषको सञ्चालन र लेखापरीक्षण तथा सार्वजनिक परीक्षण तोकिए बमा हुनेछ ।

१५. शुल्क सम्वन्धी व्यवस्थाः

(१) नेपाल सरकारले निःशुल्क स्वास्थ्य घोषणा गरेको स्वास्थ्य संस्थाबाट कुनै पनि किसिमको पाईने छैन ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कसैले आफ्नो इच्छाले दिएको दान, उ वा सहयोग स्वा संस्थाले लिन सक्नेछ ।

(३) गाउँपालिकाको स्वामित्व भएका स्वास्थ्य संस्थावाट निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नक गाउँपालिकाले आवश स्रोतको व्यवस्था। गर्नेछ

(४) उपदफा (१) मा जुनसुकौ कुरा लेखिएतापनि निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्नकालागी त बाहेकका सेवा गाउँपालिकाले आफ्नो पहलमा थप सेवा दिदा श्रोत र सामर्थ्य नपुगी स वस्तु खरिद, उपयोग, सञ्चा व्यवस्थापनकालागी आवश्यक शुल्क निर्धारण गरी लागुन गर्न गर सक्नेछ ।

(५) उपदफा (१) बमोजिम निःशुल्क स्वास्थ्य घोषणा गरेको स्वास्थ्य संस्था बाहेक अन्य स्वास्थ्य सं सेवा र गुणस्त आधारमा शुल्क निर्धारण गरी गाउँपालिकाको स्विकृतीमा लागु गरिनेछ

(६) विरामी तथा सेवाग्रहीसँग लिने शुल्क गाउँपालिकाबाट स्वीकृतणगराईगर्नुनिर्धारपर्नेछ । त्यस निर्धारण सम्बन्धमा स्वीकृति दिंदा उपलब्ध गराएको सुविधाको आधारमा दिइनेछ ।

(७) यस ऐन विपरीत शुल्क लिने स्वास्थ्य संस्थालाई लिएको शुल्कको प्रकृति हेरी पहिलो पटक रूपैयाँ देखी एकलार रुपैयाँसम्म जरिवाना र दोहोरिदै गएमा दोब्बरप्रत्येकजरिवानापटक गर्नसक्नेछ ।

१६. नीजि स्वास्थ्य संस्थाले निशुल्क उपचारको व्यवस्था व्यवस्था गर्नु पर्नेः

(१) नीजि स्वास्थ्य संस्था (नीजि लगानी रहेका अस्पताल, क्लिनिक, नर्सिङ्गहोम, बैद्यखाना, स अनुसन्धान केन्द्र/डाइग्नोसिस सेवटर, रक्तसञ्चार केन्द्र आदि) हरूले कम्तीमाकुल सेवामा१० प्रतिशतमा नघट्ने गरी आर्थिक रुपमा विपन्न, अपाङ्ग, महिला, आदिवासी, जनजाति मधेसी, म दलित वा अल्पसंख्यकहरुलाई निशुल्क सेवा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको दिइने सेवामा गाउँपालिकाको स्वास्थ्य सेवा समन्वय समितिले आधार सेवाकोलागी सिफारीस गर्नसक्नेछ । उक्त सिफरिसलाई प्राथमिकतामा राखेर सेवा दिन संस्थाको कर्तव्य हुनेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको दिइएको सेवाको आधार सहितको विवरण गाउँपालिकामा पेश गर्नु प (४) उपदफा (२) बमोा गाउँपालिकामा पेश भएको विवरणमा अन्यथा देखिएमानुनरावलोकनप गर्न

स्वास्थ्य सेवा समन्वय समितिले सम्वन्धित संस्थालाई निर्देशन दिन सक्नेछ । उक्त निर्देशन संस्थाले पालना ग पर्नेछ ।

१७. स्वास्थ्य संस्थाको सम्पत्तिः

(१) गाउँपालिकाको स्वमित्वमा आएको र आउने स्वास्थ्य संस्थाको नाममा रहेको चल अचल गाउँपालिकाकोम्पा हुनेछ । गाउँपालिकाले प्रयोगमा आउने वाहेक अन्य सम्पती प्रचलित बमोजिम बेचबिखन गरी प्राप्त भा रकम गाउँपालिकाको स्वास्थ्य सेवा विकास कोषम गर्नेछ ।

(२) सार्वजनिक गुठी अन्तर्गत सञ्चालित संस्थाको सम्पत्ति सोही गुठीको नाममा रहनेछ । कु संस्था सार्वजनि गुठीको रुपमा सञ्चालन गरिएकोमा त्यस्तो संस्थाको सम्पत्ति सार्वजनिक मानिनेछ र त्यस्तो सम्पत्तिको स्व परिवर्तन गर्न पाइने छैन ।

(३) नीजि (नीजि, साझेदारी तथा नीजि, साझेदारी कम्पनि) स्वमित्वमा सञ्चालित संस्थाहरुको सम्पत्ति संवन्धित व्यक्ती वा निकायको स्वमित्वमोछरहन।

(४) नीजि (नीजि, साझेदारी तथा नीजि, साझेदारी कम्पनि) स्वमित्वमा सञ्चालित संस्थाहरुले कुनै व्यकि वा संस्थासँग दानदातव्यको रुपमा कुनै किसिमको चल, अचल सम्पत्ति प्राप्त गन गाउँपालिकाको पुर्व स्वीकृति । पर्नेछ । तर विदेशी व्यक्ति वा संघसंस्थावाट त्यसरी सम्पत्ति प्राप्त गर्न गाउँपालिकाको सिफारीसमा सं सरकारवाट पुर्व स्वीकृति लिनु पर्ने (५) संघीय सरकारको स्वीकृतिमा प्राप्त गरेको सम्पत्ति संघीय सरकारको स्वीव बेगर र गाउ स्वीकृतिमा प्राप्त गरेको सम्पत्ति गाउँपालिकाको स्वीकृति बेगर बेचविखन पाइनेतथाअन छैन ।

१८. छुट र सुविधाः

(१) प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि सामुदायिक र सार्वजा सञ्चालित स्वास्थ्य संस्थाको नाम जुनसुकै लिखत पारित गर्दा रजिष्ट्रेशन दस्तुर लाग्ने छ

(२) उपदफा (१) मा लेखिएको वाहेक अन्य स्वास्थ्यको नाममालिखतकुनैपारित गर्दा नेपाल सरकारले तोके बमोजिमको आधारमा रजिष्ट्रेशन दस्तुर लाग्नेछ ।

(३) सरकारी, सामुदायिक र सार्वजनिक गुठीको रुपमा सञ्चालित स्वास्थ्य संस्थालाई दिइने अन्य छ सुविधा तोकिा बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-७
दरवन्दी मिलान, नियुक्ति र सरुवा सम्वन्धी व्यवस्था

१९. अन्य काममा लगाउन नहुनेः

(१) चिकित्सक, चिकित्सा सहायक एवं सहयोगी तथा सो संग सम्वन्धित प्राविधिक कर्मचारीलाई काममा लगाउन हुँदैन ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि स्वास्थ्य सेवामा बाधा नपर्ने गरी संघ सरकार वा गाउँपालिकाले तोकेकोनैअन्यकाममा खटाउन सकिने छ ।

२०.नियुक्ति, बढुवा र सरुवाः

(१) स्वास्थ्य संस्थामा रिक्त करार, स्वास्थ्यकर्मी, कर्मचारी तथा स्वास्थ्य कार्यकर्ताको नियुक्तिको व्य कार्यपालिक निर्णय अनुसार गाउँपालिकाको करार कर्मचारी छनोट समितिले गर्ने

(२) उपदफा (१) अनुसार नियूक्त हुनेको योग्यता र सेवा सर्त सुविधा प्रचलित कानूनमा तो हुनेछ ।

(३) अन्यत्र जेसुकै लेखिएतापनि आफ्नो क्षमता र कामका आधारमा कार्यपालिकाले तयार गरेको से र सर्तहरु करा उल्लेख गरी करार कर्मचारी नियूक्ति गर्न सकिनेछ ।,

(४) गाउँपालिकाको भित्र सरुवाकालागी निवेदन दिने स्थायी, अस्थायी, करारमा कार्यरत स्वास्थ्यकमी कर्मचारी त स्वास्थ्य कार्यकताको सरुवा तथा पदस्थापन सरुवा भएर जांदा र आउदा सेवग्राहि पाउनु पर्ने सेवामा ब नपर्ने गरी तोकिए बमोजिमको प्रक्रिया अपनाई अध्यक्षको पर प्रशासकीय अधिकृतले सरुवा गर्न सक्नेछ ।

(५) उपदफा (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि आवश्यकता र औचित्यको आ गाउँपालिकाको अध्यक्ष निर्देशनमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले गाउँपालिकाको क्ष गर्नसक्नेछ ।

(६) सेवा आयोगबाट सफल भई सिफारिश भएकावास्थ्यकर्मी, कर्मचारी तथा स्वास्थ्य कार्यकर्तालाई प्रमुख प्रशासक अधिकृतले विषय मिल्ने गरी स्थायी नियुक्ति दिई काममा लगाउनु पर्नेछ

(७) बढुवा सम्वन्धि व्यवस्था प्रचलित कानून बमोजिमको हुनेछ ।

२१ तलबभत्ता नपाउने र सेवा अवधी गणना नहुने:

नियमानुसार बिदा स्वीकृत गराई बसेको अवस्था र दफा १९. को(२)उपदफावमोजिम बाहेक आफु कार्यरत रहेको स्वास्थ्य संस्थमामा अनुपस्थित रहेका र बेतलवी बिदामा रहेका स्वास्थ्यकर्मी, कर्म स्वास्थ्य कार्यकताले अनुपस्थित अवधीको तलब भत्ता तथा अन्य सुविधा पाउनेछैनअवधीर सेवामासा गणना समेत हुनेछैन ।

२२. स्थायी आवासीय अनुमति लिन नहुने:

गाउँपालिकाको स्वामित्व रहेको स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत कुनै स्वास्थ्यकर्मी तथा कर्मचारी देशको स्थायी आवास अनुमति लिन वा त्यस्तो अनुमति प्राप्त गर्नकोलागी आवेदन दिन हुँ आवासीय अनुमति लिएका तथा लिन आवे दिएका स्वास्थ्यकर्मी तथा कर्मचारीलाई सेवा वर्खास्त/खारेज गरी थप दण्ड तथा सजाय तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

२३. पदीय आचरण तथा अन्य व्यवस्था:

(१) देहायका अवस्थामा स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मी, कर्मचारी तथा स्वास्थ्य कार्यकर्ता पदबाट हटा गाउँपालिकाको स्वास्थ्य सेवा समन्वय समितिले कार्यपालिका समक्ष सिफारिश गर्नेछ । सो उपर अनुग प्रतिवेदनका आधारमा कार्यपालिकाले सेवाबाट बर्खास्त गर्नसक (क) तोकिए बमोजिम पदीय दायित्व नगरेमा,

(ख) विना सूचना लगातार पन्ध्र दिनभन्दा बढी समय तोकिएको स्वास्थ्य संस्थामा अनुपस्थित भएमा स्वास्थ्य संस्थामा मादक पदार्थ सेवन गरी आएको कुरा प्रमाणित भएमा,

(घ) नैतिक पतन देखिने कुनै फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट सजाय पाएमा, (ङ) कार्यालय समयमा अन्यत्र सेवा वा अन्य व्यवसायीक क्रियाकलाप गरेमा,

(च) राजनैतिक दलको कार्यकारिणी समितिमा रहेको पाइएमा,

(छ) व्यवसायिक हकहितका नाममा सूक्ष्म रुपमा अमूक राजनैतिक दलको मात्र हित वा विरोधमा कार्य संगठनका गतिविधिमा कार्यालयको समयमा संलग्न भएमा ।

स्पष्टीकरण: यस खण्डको प्रयोजनकालागी कार्यकारिणी समिति भन्नाले राजनैतिक दलको वि बमोजिम ग केन्द्रीयस्तर, प्रदेशस्तर, जिल्लास्तर वा स्थानीय स्तरका कार्यकारिण समिति सम्झनुपर्छ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम वा अन्य माध्यमले कुनै स्वास्थ्यकर्मी वा कर्मचारीलाई पदबाट हटाउन

कारणकोआवश्यक प्रमाण प्राप्त भएमा गाउँपालिकाले निजलाई पदबाट हटाउन सक्नेछ, तर कार्य पदबाट हटाउनु अघि मनासिव माफिकको स्पष्टीकरणको मौका प्रदान गरिने छ ।

२४. अदालतको आदेशबाट पुनः बहाली हुन सक्ने:

(१) दफा (२३) मा उल्लेख भएका कुनै आरोप वा अन्य कुनै आरोपमौनोकरीबाटसजायभ हटाइएको वा बर्खास्त भएको स्वास्थ्यकर्मी, कर्मचारी अदालतको आदेश वा फैसला बमोजिम मात्र नोकरी बहाली हुन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम पुनः बहाली भएको स्वास्थ्यकर्मी, वा कर्मचारीले नोकरीबाट हटेको पुनःबहाली भ मितिसम्मको पुरा तलब, तलब,भत्ता बृद्धि तथा अन्य सुविधा पाउने भए सो समेत पाउनेछ ।

परिच्छेद-८
विविध

२५. सुरक्षित क्षेत्रको रुपमा कायम गर्नु पर्ने:

(१) स्वास्थ्य संस्थामा स्वतन्त्र र भयरहित रुपमा उपचार तथा सेवा पाउने वातावरण सिर्जना गर्न तथा कु किसिमको अवाञ्छित क्रियाकलाप हुन नदिने गरी सुरक्षितक्षेत्रकायम गर्नु सबैको कर्तव्य हने (२) उपदफा बमोजिम सुरक्षित क्षेत्र कायम गर्दा स्वास्थ्य संस्थाले पालना गर्नु पर्ने सत तोकिए बमोजिम हुनेछन्।

(३) कुनैपनि स्वास्थ्य संस्थामा उपचार तथा सेवामा लिङ्ग, धर्म, वर्ण, जात, वर्ग आदिको आधारमा भ एवं दुर्व्यव दण्डनिय हुनेछ । भए गरेको पाइए प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही हुनेछ ।

(४) कुनैपनि स्वास्थ्य संस्थामा उपचार तथा सेवा दिदा सेवा लिनेको व्यक्तिगत गोपनियताको हक गराउनु सम्वनि स्वास्थ्य संस्था र कार्यरत स्वस्थ्यकर्मीको कर्तव्य हुनेछ । व्यक्तिगत गो हक सुरक्षित नभएको वा कुनै बहानामा अन्यथा भए गरेको पाइएमा प्रचलित कानून वमा कारवाही हुनेछ ।

२६. प्रगति विवरण बुझाउनु पर्ने:

(१) गाउँपालिकाको स्वामित्वका स्वास्थ्य संस्थाले मासिक, चौमासिक अर्धवार्षिक तथा वार्षिक पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) नीजि स्वामित्वका स्वास्थ्य संस्थाले वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) (२) मा जेसुकै उल्लेख भएपनि गाउँपालिकाको तथा सम्वन्धित निकायले माग ग अवस्थामा कुनैपनि समयमा तोकिएका विवरणहरु माग गर्ने निकायमा पेश गर्नु सम् संस्थाको जिम्वेवारी हुनेछ ।

२७. दण्ड सजाय:

१) कसैले सरकारी, समुदायिक, सार्वजनिक गुठीको स्वामित्वमा सञ्चालित स्वास्थ्य संस्था तथा स्वस्थ्य व्यावशाय सम्पत्ति हिनामिना वा नोक्सान गरेमा त्यस्तो व्यक्तिलाई स्वास्थ्य सेवा समन्वय समिति सिफारीस कार्यपालिकाले बिगो असुल गरी बिगो बमोजिम जरिवाना गर्नसक्नेछ ।

२) कसैलेदेहायका कार्य गरेमा, गर्न लगाएमा वा सो कार्य गर्न सहयोग पुऱ्याएमा त्यस्तो कसुरको मात्रा हेरी कानूनले तोके बमोजिम- सजाय हुनेछ :

(क) उपचार, सेवा र सेवा संग सम्वन्धित विषयको व्यक्तिगत गोपनियता भङ्ग गरेमा,

(ख) स्वास्थ्य परीक्षण उपचार तथा सेवा दिदा लापरवाही,विभेद वा गैर जिम्मेवारीपूर्ण कार्य गरेमा, (ग) उपचारमा नियत राखी दुख दिएमा, अमर्यादित कार्य गरेमा, (घ) कानून विपरितका अन्य कार्य गरेमा ।

२८. पुनरावेदनः

गाउँपालिकाको तथा तोकिएको अधिकारीले गरेको सजायको आदेश उपर कानून बमोजिम लाग्नेछ ।

२९. नियम बनाउने अधिकारः

(१) यस ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न गराउन कार्यपालिकाले आवश्यक व्यवस्थाहरु सहित स्वास्थ्य नियमावली बनाउन सक्नेछ ।

(२) यस ऐनको कार्यान्वयनकालागी गाउँपालिकाको स्वास्थ्य सेवा समन्वय समितिले आवश्यक निदे तथा कार्यविधि बनाई लागु गर्नसक्नेछ ।

(३) कार्यपालिकाले समग्र स्वास्थ्य क्षेत्रको व्यवस्थापन वा कुनै विशेष विषयलाई लिएर विशेष निद गर्नसक्नेछ ।

३०. संक्रमणकालीन व्यवस्थाः

यस ऐनले तोकिएको तथा तोकिए बमोजिम हुने भनी व्यवस्था गरेको काम नि कार्यपालिकाले गर्नसक्नेछ ।

३१. बाधा अडकाउ फुकाउने अधिकारः

यस ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न कुनैकाउबाधापरेमाअड कार्यपालिकाले त्यस्तो बाधाकाउअडहटाउन आदेश जारी गर्नसक्नेछ ।

३२. बचाउ र लागु नहुनेः

(१) यो ऐन र अन्तर्गत बनेका नियमावलीमा लेखिएजति कुरामा सोही बमोजिम र अन्य विषयमा प कानून बमोजिमहुनेछ ।

(२) संघीय र प्रादेशिक कानूनसँग बाझिन गएमा बाझिन गएका यस ऐनका दफा र उपदफाहरू बाझिए हदसम्म स्वतः खारेज हुनेछ ।

३३. यसै अनुसार हुनेः

(१) यसअघि भए गरेका काम कारवाहीहरु यसै ऐन अनुसार भएको मानिनेछ ।

(२) यसअघि कानून बमोजिम नियुक्त स्वास्थ्यकमर्मीचारी, स्वयमसेवकहरूलाई नेपाल सरकारले दिइद आ सुविधामा कुनै किसिमको कटौती गरिने छैन । तर यो व्यवस्थाले कानून बमोजिम कार्यवाही गर्न बाधा पर्नेछैन ।

आज्ञाले
विवेक विडारी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत